TARÎKAT PÎRLERİ ve TARÎKATLERİ: YESEVÎLİK VEYA YESEVİYYE (3)

(...dünden devam)

Şeyh Yusuf, bu esnada müritleriyle gö-rüşmek üzere Hoca Abdullah Berkî'nin hücresine gelmişti. Müritler, ken-disine Sultan Sencer'in adağını bildirdiler; o da onun işi için bir Fâtiha okudu. Sonra Sencer'e gönderecek, yanılgı ve hatâdan başka bir şeyi olmadığını söyledi; dervişlerin ricası üzerine onlara: "Bizde şer'-i Nebevî'ye (Peygamber'in şeriatine) uygun ne gördünüzse yazınız" dedi. Bu müsâadeye dayanarak dervişler onun siretini yazıp gönderdiler. Daha hayatında Abdu'l- âlik Ğucduvânî, ondan halifelerini sormuş, o da şu cevabı vermişti: "Benim alifem, Hoca Abdullah Berkî ola-cak, ondan sonra Hasan Andakî, ondan sonra da Ahmed Yesevî olacaktır." demiş ve Yesevî'ye dönerek: "ilâfet nevbeti sana erişince Türkistan vilâyetine sefer edecek ve alîfe sen olacaksın!" demişti. Gerçekten öyle oldu. Vefat edeceği gün, arkasını mihrâba verdi, müritlerine su ısıtmalarını emretti; sonra yüzünü dört alîfesine ve orada bulunanlara dönerek: "Makamımıza Abdullah Berkî'yi bıraktık. Karşı gelmeyiniz. Sultan Sencer için yazdığımız âdâbı, müritlere ve ashâbınıza söyleyiniz!" dedi ve Ahmed Yesevî'ye dönerek Fâtır Suresi'ni, Yâsîn Suresi'ni, Nâzi'ât Sûresi'ni okumasını emretti. Hatm bitince bir feryattır koptu.

B) Tarîkatı: Şerîat hükümlerine ve Peygamber Sünnetine son derece bağlılığı, şer'î ilimlerdeki kudreti ile devrinde şöhret kazanan Yusuf Hemedânî'nin geniş şöhretinden birçok şey alîfelerine de geçmiş, onlar da az zamanda büyük bir ün kazanmışlardır.

İşte Hoca Ahmed Yesevî, mürşidi ve hocası Yusuf Hemedânî'yi ilim ve faziletiyle, züht ve takvâsıyla bir önder bildi; şerîat hükümlerine kuvvetle bağlı, i'tizâle (Mutezile mezhebi görüşlerine) düşman Türk hükümdarlarının hüküm sürdüğü bir devirde o da hocası gibi şer'î ilimlerde büyük bir vukuf kazandı ve ilmiyle, züht ve tak-vâsıyla o kadar tanındı ki Yusuf Hemedânî, ihtiyarlığında onu da diğer üç müridiyle beraber alî-feliğe seçti (Siyeru A'lâmi'n-nubelâ': 20/66-69). İki alîfe Hoca Abdullah Berkî (vefatı: H. 555/M. 1160-61) ve Hoca Hasan Andâkî (H. 466-552/M. 1073-1157)'nin vefatından sonra bir müddet Bu âra'da tekkenin reisi olarak bulundu; fakat ne kadar sürdüğünü bilmemekle beraber, herhalde pek uzun olmadığını tahmin edebildiğimiz bir devirden sonra bütün müritlerini dördüncü alîfe Hoca 'Abdu'l- âlik-i Ğucduvânî'ye bırakarak Doğu Türkistan'a, Yesi'ye geldi.

(devamı yarın..)